

ระดับการคัดสรร

ตำบล

1. ชื่อประเพณี

ชื่อหลัก : บุญบั้งไฟ เจ้ายั้งไฟ

ชื่ออื่นๆเช่น ชื่อภาษาถิ่น (ถ้ามี) :

2. แหล่ง

ชุมชน อำเภอ บ้านแท่น ตำบล สามสวน

3. ประเพณีเกี่ยวกับ

ความเชื่อ : : อำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์

4. ความเป็นมา (ภูมิหลัง/ความเชื่อ) /อัตลักษณ์ (ที่โดดเด่น) /ความสำคัญและคุณค่าทางสังคมและทางจิตใจที่มีในวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน นั้นๆ

ความเป็นมา (ภูมิหลัง/ความเชื่อ)

ตำนานบุญบั้งไฟ

ตามตำนานเล่าว่า เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าถือชาติกำเนิดเป็นพญาคางคก พญาคางคกได้อาศัยอยู่ใต้ร่มโพธิ์ใหญ่ในเมืองพันทุมวดี ด้วยเหตุใดไม่แจ้งพญาแถนเทพเจ้าแห่งฝนโกรธเคืองโลกมนุษย์มาก จึงแกล้งไม่ให้ฝนตกนานถึง 7 เดือน ทำให้เกิดความลำบากยากแค้นอย่างแสนสาหัสแก่มวลมนุษย์ สัตว์ และพืชจนกระทั่งพากันล้มตายเป็นจำนวนมาก พวกที่แข็งแรงก็จะรอดตาย และได้พากันมารวมกลุ่มใต้ต้นโพธิ์ใหญ่กับพญาคางคก สรรพสัตว์ทั้งหลายจึงได้หารือกันเพื่อจะหาวิธีการปราบพญาแถน ที่ประชุมได้ตกลงกันให้พญานาคียกทัพไปรบกับพญาแถน แต่ก็ต้องพ่ายแพ้ จากนั้นจึงให้พญาต่อแต่นยกทัพไปปราบแต่ก็พ่ายแพ้เช่นกัน ทำให้พวกสรรพสัตว์ทั้งหลายเกิดความท้อถอยหมดกำลังใจ และสิ้นหวัง ได้แต่รอวันตาย

ในที่สุดพญาคางคกขออาสาที่จะไปรบกับพญาแถน จึงได้วางแผนในการรบโดยให้ปลวกทั้งหลายก่อจอมปลวกขึ้นไปจนถึงเมืองพญาแถน เพื่อเป็นเส้นทางให้บรรดาสัตว์ ซึ่งมีมอด แมงป่อง และตะขาบ ได้เดินทางไปสู่เมืองพญาแถน สำหรับมอดได้รับหน้าที่ให้ทำการกัดเจาะด้ามอาวุธที่ทำด้วยไม้ทุกชนิด ส่วนแมงป่องและตะขาบให้ซ่อนตัวอยู่ตามกองฟืนที่ใช้หุงต้มอาหาร และอยู่ตามเสื้อผ้าของไพร่พลพญาแถน ทำหน้าที่กัดต่อย หลังจากวางแผนเรียบร้อยแล้วพญาคางคกก็เดินทางออกรบ มอดทำหน้าที่กัดเจาะด้ามอาวุธ แมงป่องและตะขาบกัดต่อยไพร่พลของพญาแถนเจ็บปวดร้องระงมจนกองทัพพระส่าย ในที่สุดพญาแถนยอมแพ้ และตกลงทำสัญญาสงบศึกกับพญาคางคก ดังนี้

1. ถ้ามวลมนุษย์จุดบั้งไฟขึ้นสู่ท้องฟ้าเมื่อใด ให้พญาแถนสั่งให้ฝนตกในโลกมนุษย์
  2. ถ้าได้ยินเสียงกบ เขียดร้อง ให้รับรู้ว่าเป็นฝนได้ตกลงมาแล้ว
  3. ถ้าได้ยินเสียงสนุ (เสียงธนูควายของว่าว) หรือเสียงโหวด ให้ฝนหยุดตกเพราะจะเข้าสู่ฤดูเก็บเกี่ยวข้าว
- หลังจากที่ได้สัญญากันแล้ว พญาแถนจึงได้ถูกปล่อยตัวไป และได้ปฏิบัติตามสัญญาจนบัดนี้ การจุดบั้งไฟให้ขึ้นไปบนท้องฟ้า เพื่อเป็นการแสดงการระงับกับเป็นสัญญาแจ้งให้เทพารักษ์ได้ทราบว่าจะถึงฤดูทำไร่ไถนา

แล้ว ขอได้โปรดเมตตาช่วยบันทึกลงมาให้ฝนตกมายังภาคพื้นดินด้วย ประกอบกับชาวพื้นเมืองทั่ว ๆ ไปในภาคอีสาน ได้ทำพิธีแห่บุญบั้งไฟขึ้นก็ในราวเดือน 6 ซึ่งเป็นเดือนราษฎร์ และตรงกับเดือนหลวงก็คือเดือน พฤษภาคมของทุก ๆ ปี

อัตลักษณ์ (ที่โดดเด่น)

มีการใส่ชุดผ้าไทยสมัยโบราณ ชุดผ้าไทยในการทำนา ม่อฮ่อม เข้าร่วมขบวนแห่บั้งไฟ ถือเป็นวัฒนธรรมในการเข้าร่วมขบวนทุกปี

ความสำคัญและคุณค่าทางสังคมและทางจิตใจที่มีในวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน นั้นๆ มีความเชื่อว่า เมื่อจุดบั้งไฟขึ้นสู่ท้องฟ้าในช่วงเริ่มฤดูการทำนา ให้พญาแถนส่งให้ฝนตกจะให้น้ำกับชาวนาทำนา สามารถประกอบอาชีพได้ ฝนตกต้องตามฤดูกาล เป็นความเชื่อส่งผลให้สภาพจิตใจดีที่มีประเพณีในวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน

5. รูปแบบ วิธีการ ของกิจกรรมประเพณีที่จัด

บรรยาย รูปแบบ วิธีการ แบบดั้งเดิม

-

(แนบภาพนิ่งเป็นไฟล์นามสกุล JPEG หรือ TIFF ไม่น้อยกว่า ๑๐ ภาพ ที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบดั้งเดิม และภาพเคลื่อนไหว ลงแผ่นซีดี/วีซีดี)

ประเพณีงานบุญบั้งไฟ ตำบลสามสวน อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

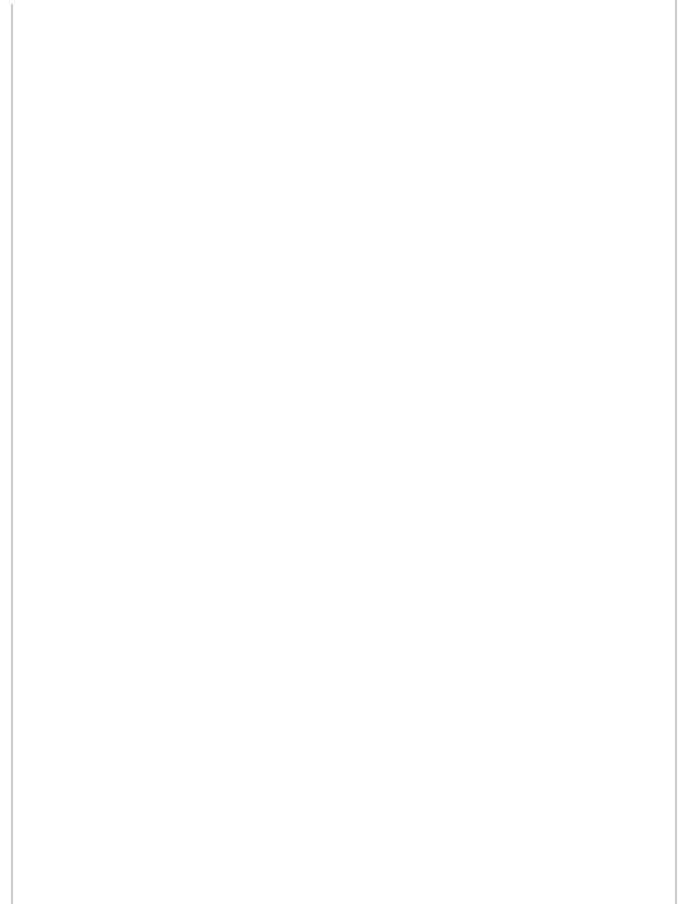

ประเพณีงานบุญบั้งไฟ ตำบลสามสวน อำเภอบ้านแท่น

บรรยาย รูปแบบ วิธีการ แบบปรับปรุงประยุกต์(ถ้ามี)

-

(แนบภาพนิ่งเป็นไฟล์นามสกุล JPEG หรือ TIFF ไม่น้อยกว่า ๑๐ ภาพ ที่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบที่ปรับปรุงประยุกต์ และภาพเคลื่อนไหว ลงแผ่นซีดี/วีซีดี)

จังหวัดชัยภูมิ

ประเพณีงานบุญบั้งไฟ ตำบลสามสวน อำเภอบ้านแท่น
จังหวัดชัยภูมิ

นายเชาวฤทธิ์ ภิญโญทรัพย์ กำนันตำบลสามสวน ร่วมขบวน
พญาแถน ในงานประเพณีบั้งไฟ ตำบลสามสวน อำเภอบ้าน
แท่น จังหวัดชัยภูมิ

ขบวนแห่ในงานประเพณีบุญบั้งไฟ ตำบลสามสวน อำเภอ
บ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ

แต่งชุดผ้าไทย ชุดในการทำนา ม่อฮ่อม ในขบวนแห่ในงาน
ประเพณีบุญบั้งไฟตำบลสามสวน อำเภอบ้านแท่น จังหวัด
ชัยภูมิ

แต่งชุดผ้าไทย ชุดในการทำนา ม่อฮ่อม ในขบวนแห่ในงาน
ประเพณีบุญบั้งไฟตำบลสามสวน อำเภอบ้านแท่น จังหวัด
ชัยภูมิ

แต่งชุดผ้าไทยในการทำนา ม่อฮ่อม ในขบวนพยุหยาตรา
แห่บั้งไฟ ในงานประเพณีบุญบั้งไฟตำบลสามสวน อำเภอบ้านแท่น
จังหวัดชัยภูมิ

undefined

6. การจัดงานเป็นประจำทุกปี

เริ่ม วันที่ 13 มิถุนายน ถึง วันที่ 14 มิถุนายน

7. งบประมาณที่ใช้

00000

ได้รับงบประมาณจาก

7.1 หน่วยงาน/องค์กร (หลัก)

องค์การบริหารส่วนตำบลสามสวน

จำนวนเงิน 00000

7.2 อื่น ๆ

จำนวนเงิน

8. จำนวนคนที่ร่วมงานประเพณี(ในปีที่ผ่านมา)

500

9. ผู้จัด

9.1 หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

องค์การบริหารส่วนตำบลสามสวน

9.2 ชื่อ – สกุล (เลขานุการคณะกรรมการจัดงาน)

นายธนภูมิ ไชยประสิทธิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสามสวน

ที่อยู่

องค์การบริหารส่วนตำบลสามสวน ตำบลสามสวน อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดชัยภูมิ

โทรศัพท์ 044-865014 โทรสาร

9.3 หน่วยงาน/องค์กร/สถาบัน ที่ร่วมจัด

10. การสร้างงานและรายได้

10.1 มีความสามารถในการผลิตเชิงปริมาณ พร้อมแสดง สถิติและจำหน่ายในโอกาสต่างๆ

ไม่มี

(ระบุเหตุผล)

10.2 การสร้างงานและรายได้ (ต่อครอบครัว/ชุมชน)

ไม่มี

11. ผู้เรียบเรียงข้อมูล/ ผู้บันทึกข้อมูล/ รายชื่อคณะกรรมการคัดสรรรางวัลวัฒนธรรม ผู้รับรองความถูกต้องของข้อมูล

ผู้เรียบเรียงข้อมูล นางสาวพรพรรณ จันทะเก

ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ

วัน/เดือน/ปี ที่เรียบเรียงข้อมูล วันที่ - เดือน - ปี พ.ศ. 2557

ผู้บันทึกข้อมูล นางสาวพรพรรณ จันทะเก

ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ

รายชื่อคณะกรรมการคัดสรรรางวัลวัฒนธรรม ผู้รับรองความถูกต้องของข้อมูล

1.

ตำแหน่ง

2.

ตำแหน่ง

3.

ตำแหน่ง

ผู้ตรวจสอบและอนุมัติ

ตำแหน่ง วัฒนธรรมจังหวัด

วัน/เดือน/ปี ที่อนุมัติ วันที่ - เดือน - ปี พ.ศ. 25